

Southeastern Baptist Theological Seminary

طرز فکر آگوستین در دفاعیات

تاریخ تفکر ۲

استاد: سام مهربان رحمانی

HUM1110.PERS-SP2020

دانشجو: رامین باقری

تاریخ تحویل: ۱۶ اکتبر ۲۰۲۰

آگوستین کیست؟

«آنورلیوس آگوستین» در سال ۳۵۴ میلادی همزمان با پادشاهی «بهرام گور» در ایران در شهر «تاگاسه» در الجزایر امروزی بدنیا آمد.^۱ در آن زمان این شهر جزو ایالت «نومیدییه» از توابع امپراطوری روم بود.^۲ پدر آگوستین ایماندار نبود اما مادرش «مونیکا» زنی ایماندار بود.^۳ در جوانی خانواده‌اش او را به شهر «کارتاژ» فرستادند تا تحصیل کند.^۴ به گفته خودش در جوانی اهل عیاشی بود.^۵ آگوستین بدون ازدواج سیزده سال با زنی زندگی کرد.^۶ او بعدها با فلسفه آشنا گردید، اما خیلی نگذشته بود که با مانویت که تلفیقی از ایمان مسیحی و کیش زرتشتی و قائل به تثویت بود آشنا گردید و جذب آن شد.^۷ اما در ادامه به این نتیجه رسید که مانویت همان اندازه که به سوالات زیادی پاسخ می‌دهد، سوالات بی‌پاسخ دیگری نیز مطرح می‌سازد.^۸

در سال ۳۸۶ زمانی که مقام استادی علم بیان را در شهر «میلان» داشت توسط خواندن قسمتی از رساله رومیان (۱۳: ۱۳ و ۱۴) به مسیح ایمان آورد و به وسیله «آمبروز» (از پدران کلیسا) تعمید گرفت.^۹ بعد از آن با دیگر مسیحیان زندگی خود را وقف مطالعه و تحقیق و زندگی رهبانی کرد.^{۱۰} در سال ۳۸۸ کشیش شهر «هیپیو» در شمال افریقا شد و در سال ۳۹۶ اسقف شد^{۱۱} و تا زمان مرگش در سال ۴۳۰ در همین مقام باقی ماند.^{۱۲} از آنجایی که او اسقف شهری در افریقا بود مجبور شد با جنبش دوناتیستها که در شمال افریقا فعال بودند و موجودیت کلیسای کاتولیک را تهدید می‌کردند مقابله کند.^{۱۳} از آنجایی که خود روزی مذهب مانوی را پیروی می‌کرد شروع به نوشتن بر علیه مانوی‌ها کرد و بین سالهای ۳۸۷ تا ۴۰۰

^۱ تونی لین، تاریخ تفکر، انتشارات فرزانه، چاپ پنجم ۱۳۹۶، ص ۸۰
^۲ پل استراترن، آشنایی با آگوستین قدیس، انتشارات نشر مرکز، چاپ دوم ۱۳۸۵، ص ۱۷
^۳ تونی لین، تاریخ تفکر، انتشارات فرزانه، چاپ پنجم ۱۳۹۶، ص ۸۰
^۴ پل استراترن، آشنایی با آگوستین قدیس، انتشارات نشر مرکز، چاپ دوم ۱۳۸۵، ص ۲۰
^۵ آگوستین، اعترافات قدیس آگوستین، انتشارات پژوهش و نشر سهروردی، چاپ سوم ۱۳۸۱، فصل سوم
^۶ دانلد دی اسمیتون، کلیسا: از پنطیکاست تا اصلاحات، انتشارات ایلام، ۲۰۱۸، ص ۱۷۲
^۷ پل استراترن، آشنایی با آگوستین قدیس، انتشارات نشر مرکز، چاپ دوم ۱۳۸۵، ص ۲۱
^۸ تونی لین، تاریخ تفکر، انتشارات فرزانه، چاپ پنجم ۱۳۹۶، ص ۸۰
^۹ پل استراترن، آشنایی با آگوستین قدیس، انتشارات نشر مرکز، چاپ دوم ۱۳۸۵، ص ۲۰
^{۱۰} تونی لین، تاریخ تفکر، انتشارات فرزانه، چاپ پنجم ۱۳۹۶، ص ۸۲
^{۱۱} دانلد دی اسمیتون، کلیسا: از پنطیکاست تا اصلاحات، انتشارات ایلام، ۲۰۱۸، ص ۱۷۳
^{۱۲} تونی لین، تاریخ تفکر، انتشارات فرزانه، چاپ پنجم ۱۳۹۶، ص ۸۳
^{۱۳} همان منبع، ص ۸۳

سیزده اثر بر علیه آنها نوشت.^{۱۴} بعدها شخصی به نام «پلاگیوس» بدعتی به وجود آورد و او مجبور شد با آن نیز مقابله کند.^{۱۵}

مانویت

مانوی ها اعتقاد داشتند که انسان اراده آزاد ندارد.^{۱۶} اما آگوستین با این عقیده به مقابله پرداخت. آگوستین معتقد بود که گناه به وسیله خدا در ازل به وجود نیامده، او معتقد بود که انسان اراده آزاد دارد و در نتیجه سوء استفاده از این اراده آزاد، گناه و شرّ را به وجود آورده است.^{۱۷} او معتقد بود که انسان دارای اختیار است و تحت جبر نیست، بنابراین باید مسئولیت اعمال خود را بپذیرد.^{۱۸} تمام این مفاهیم در کتاب «انتخاب اراده آزاد» توضیح داده شده است. در این کتاب آگوستین اعتقاد به اراده کاملا آزاد انسان دارد.

دوناتیستها

در سال ۳۱۲ و زمان دستگذاری اسقف شهر کارتاژ انشقاقی در کلیسا به وجود آمد.^{۱۹} عده ایی از اعضای «کلیسای شهیدان» معتقد بودند که کسانی که در زمان جفا به ایمان مسیحی وفادار نمانده‌اند نباید برای مقامهای کلیسایی دستگذاری شوند.^{۲۰} زمانی که آگوستین به مقام اسقفی رسید دوناتیستها در افریقا وضعیت مطلوبی داشتند.^{۲۱} آگوستین معتقد بود که کلیسا کاتولیک یا جهانی است، در صورتی که دوناتیستها در گناه انشقاق در کلیسا اسیر هستند و در افریقا محدود می‌باشند، و چون این کار بر خلاف روح محبت است، بنابراین آنان فاقد روح القدس می‌باشند.^{۲۲} او معتقد بود که دوناتیستها به دلیل جدا ماندن از کلیسای جهانی کاتولیک، مسیحیان واقعی نیستند.^{۲۳}

آگوستین زمانی که بر علیه دوناتیستها می‌نوشت آموزه «کلیسای نامرئی» را مطرح ساخت و آن را بسط داد، او معتقد بود که بین کلیسای مرئی (ساختمان و سازمان ظاهری) و کلیسای نامرئی (مجموعه

^{۱۴} تونی لین، تاریخ تفکر، انتشارات فرزانه، چاپ پنجم ۱۳۹۶، ص ۸۲

^{۱۵} پل استراترن، آشنایی با آگوستین قدیس، انتشارات نشر مرکز، چاپ دوم ۱۳۸۵، ص ۳۵

^{۱۶} تونی لین، تاریخ تفکر، انتشارات فرزانه، چاپ پنجم ۱۳۹۶، ص ۸۲

^{۱۷} همان منبع، ص ۸۳

^{۱۸} همان منبع، ص ۸۳

^{۱۹} همان منبع، ص ۸۳

^{۲۰} داند دی اسمیتون، کلیسا: از پنطیکاست تا اصلاحات، انتشارات ایلام، ۲۰۱۸ ص ۱۲۱

^{۲۱} تونی لین، تاریخ تفکر، انتشارات فرزانه، چاپ پنجم ۱۳۹۶، ص ۸۳

^{۲۲} همان منبع، ص ۸۴

^{۲۳} داند دی اسمیتون، کلیسا: از پنطیکاست تا اصلاحات، انتشارات ایلام، ۲۰۱۸ ص ۱۷۳

مسیحیان واقعی) تفاوت وجود دارد و کلیسای نامرئی کاملاً در کلیسای کاتولیک وجود دارد و غیر از آن نیست، و چون دوناٹیستها عضو کلیسای کاتولیک نیستند، بنابراین بدعتگذار بوده و استفاده از زور نیز بر علیه آنها جایز است. او از قدرت خود استفاده کرد و خشونت را بر علیه دوناٹیستها بکار گرفت.^{۲۴} دیدگاه او بعدها توجیهی شد برای تفتیش عقاید در قرون وسطی.^{۲۵}

پلاگیوس

«پلاگیوس» (نام اصلی مورگان) راهبی اهل انگلستان بود که در سال ۴۰۰ به رُم آمد.^{۲۶} او معتقد بود که انسان صرفاً با تکیه بر تعالیم الهی و تقلید از عیسی مسیح و بدون دریافت کمک از خدا میتواند زندگی پاک و بدون گناه داشته باشد.^{۲۷} او معتقد بود گناه «آدم» تاثیری در انجام گناه توسط انسانها ندارد.^{۲۸} و مردم از قدرت تشخیص خطا برخوردار هستند.^{۲۹} در سال ۴۱۱ آگوستین از خطر پلاگیانیسم آگاه شد و با این آموزه به مخالفت پرداخت.^{۳۰}

آگوستین که پیشتر و در زمان مخالفت با مانویها معتقد بود که شخص بی ایمان می تواند توسط اراده خودش و توسط ایمان و بدون دریافت هیچ کمکی اولین قدم را برای بازگشت به سوی خدا بردارد، در مبارزه با پلاگیانیسم به این نتیجه رسید که ایمان نیز عطایی از طرف خداست، به عبارتی فیض خداست که عمل می کند و شخص ایمان می آورد و نجات می یابد. او به این آیه اشاره می کرد: «جز آنچه که از دیگران گرفته ای چه داری؟» (اول قرننیان ۴: ۷) او معتقد بود که فیض، به همگان داده نمی شود و در نتیجه همه ایمان نمی آورند. بعد از این درک بود که آگوستین کتاب «اعتراقات» را نوشت که در آن به همین موضوع می پردازد که بدون فیض خدا، نجات ممکن نیست. عقاید پلاگیوس در شورای ۴۳۱ آفسس رد شد اما عقاید آگوستین نیز مورد قبول واقع نشد، تا اینکه سرانجام در سال ۵۲۹ در شورای «اورانثر» با کمی تعدیل پذیرفته شد.^{۳۱}

^{۲۴} تونی لین، تاریخ تفکر، انتشارات فرزانه، چاپ پنجم ۱۳۹۶، ص ۸۴

^{۲۵} همان منبع، ص ۸۴

^{۲۶} ارل ای کرنز، سرگذشت مسیحیت در طول تاریخ، انتشارات ایلام، ۲۰۱۸، ص ۱۳۸

^{۲۷} تونی لین، تاریخ تفکر، انتشارات فرزانه، چاپ پنجم ۱۳۹۶، ص ۸۵

^{۲۸} همان منبع، ص ۸۵

^{۲۹} پل استراترن، آشنایی با آگوستین قدیس، انتشارات نشر مرکز، چاپ دوم ۱۳۸۵، ص ۳۵

^{۳۰} تونی لین، تاریخ تفکر، انتشارات فرزانه، چاپ پنجم ۱۳۹۶، ص ۸۵

^{۳۱} ارل ای کرنز، سرگذشت مسیحیت در طول تاریخ، انتشارات ایلام، ۲۰۱۸، ص ۱۳۹

در دفاعیات سالهای نخست ایمان آگوستین اثری از آموزه فیض و پیش برگریدگی دیده نمی‌شود، اما بعد از بیست سال مناظره و مبارزه با پلاگیوس او به این نتیجه رسید و این آموزه را بسط داده و تشریح کرد که همه انسانها در «آدم» بودند و گناه کردند و همه، حتی کودکان نیز گناهکار محسوب می‌شوند. انسان دارای مسئولیت و آزادی است که آنچه را می‌خواهد اراده کند، اما او آزاد نیست که آنچه را که باید بخواهد اراده کند.^{۳۲}

در مخالفت با بت‌پرستان رُم

آگوستین اثر بزرگ خود به نام «شهر خدا» را در دفاع از ایمان مسیحی و مخالفت با بت‌پرستان رومی نوشت. در سال ۴۱۰ شهر رُم توسط «آلاریک» غارت شد^{۳۳} و بت‌پرستان معتقد بودند که برگشتن از خدایان رومی باعث این فاجعه شده و خدایان رومی، از امپراطوری رو برگردانده اند، و از زمانی که روم مسیحی شده رو به زوال نهاده است. اما آگوستین با نوشتن این کتاب بیان می‌کند که «خدا صاحب تاریخ است و رویدادها را به سوی یک انتها هدایت می‌کند.»^{۳۴} آگوستین دوازده قرن قبل از «دکارت» موضوع «شک دستوری» را در این کتاب مطرح کرده است.^{۳۵}

کلام آخر

آگوستین در آثارش، مسیحیت را با فلسفه آشتی داد. او مکتب نوافلاطونی (عقاید فلوطین) را با عقاید مسیحی هماهنگ کرد.^{۳۶} از آغاز مسیحیت به دلیل وجود عقاید ناستیکی کلیسا مخالف پیوند این دو با هم بود. پولس می‌نویسد: «با خبر باشید که کسی شما را نرباید به فلسفه و مکر باطل، بر حسب تقلید مردم و بر حسب اصول دنیوی نه بر حسب مسیح،» (کولسیان ۲: ۸) همینطور ترتولیان می‌گوید: «آتن را با اورشلیم چه کار و آکادمی را با کلیسا چه نسبتی است؟» اما زمانی که به دوران آگوستین می‌رسیم به یک نقطه عطف بر می‌خوریم. بعد از او فلسفه جایگاه خودش را در مسیحیت پیدا کرد. البته این برداشت که آگوستین کلاً فلسفه را وارد مسیحیت کرد صحیح نیست. او در کتاب شهر خدا می‌نویسد: «برخی از آنان (فیلسوفان) می‌گویند یک جهان وجود دارد و برخی دیگر می‌گویند جهان های بی‌شمار، برخی می‌گویند

^{۳۲} تونی لین، تاریخ تفکر، انتشارات فرزانه، چاپ پنجم ۱۳۹۶، ص ۸۷

^{۳۳} ارل ای کرنز، سرگذشت مسیحیت در طول تاریخ، انتشارات ایلام، ۲۰۱۸، ص ۱۵۰

^{۳۴} داندل دی اسمیتون، کلیسا: از پنطیکاست تا اصلاحات، انتشارات ایلام، ۲۰۱۸، ص ۱۷۳

^{۳۵} آگوستین، شهر خدا، انتشارات ادیان و مذاهب، ۱۳۹۸، مقدمه مترجم ص ۱۴

^{۳۶} پل استراترن، آشنایی با آگوستین قدیس، انتشارات نشر مرکز، چاپ دوم ۱۳۸۵، ص ۳۰

این جهان آغازی دارد و برخی دیگر می‌گویند نه،» به این ترتیب می‌بینیم که او با شک به فلسفه می‌نگرد اما برای تبیین بعضی از آموزه های مسیحی از فلسفه کمک می‌گیرد. آگوستین برخی عقاید اشتباه مانند «برزخ» را نیز وارد عقاید مسیحی کرد.^{۳۷} با بررسی آثار آگوستین می‌توانیم به روند رو به رشد تفکر او در فلسفه و آموزه های مسیحی پی ببریم. اما متأسفانه آثار زیادی از آگوستین به فارسی ترجمه نشده و منابع در این زمینه بسیار محدود می‌باشد.

^{۳۷} ارل ای کرنز، سرگذشت مسیحیت در طول تاریخ، انتشارات ایلام، ۲۰۱۸، ص ۱۵۲

منابع

- اسمیتون، داندل دی. آرمان رشدی. *کلیسا: از بنطیکاست تا اصلاحات*. انتشارات ایلام ۲۰۱۸
- استراترن، پل. شهرام حمزه ای. *آشنایی با آگوستین قدیس*. انتشارات نشر مرکز، چاپ دوم ۱۳۸۵
- قدیس، آگوستین. حسین توفیقی. *شهر خدا*. انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب، چاپ چهارم ۱۳۹۸
- قدیس، آگوستین. سایه میثمی. *اعترافات قدیس آگوستین*. انتشارات پژوهش و نشر سهروردی، چاپ سوم

۱۳۸۱

- کتاب مقدس*. از ترجمه مزده، انتشارات انجمن کتاب مقدس ایران ۲۰۱۲
- کرنز، ارل ای. آرمان رشدی. *سرگذشت مسیحیت در طول تاریخ*. انتشارات ایلام ۲۰۱۸
- لین، تونی. روبرت آسوریان. *تاریخ تفکر مسیحی*. انتشارات فرزانه چاپ پنجم ۱۳۹۶
- پژوهشهای مانوی <https://sites.google.com/site/manichaeestudies/manichaeen-glossary>

سال ۲۰۲۰

تعداد کلمات مقاله: ۱۴۴۶